досягнути висот з політичних причин та через передчасну смерть. Завдяки збірнику ім'я Вацлава з Олеська опинилося серед перших у переліку фольклористів-романтиків. Його фольклористична концепція була сформована під впливом і завдяки існуючому науковому доробку славістів-народознавців і культурних діячів, які вже окреслили основні проблеми теоретичної фольклористики. Аналіз статей і збірників, які опрацював В. Залеський, дав підстави окреслити парадигму сформованих на той час таких теоретичних фольклористичних питань: систематизація та класифікація творів народної пісенності; визначення ознак фольклорного жанру як категорії; окреслення функціонування жанрів усної народної словесності; взаємозв'язок фольклору з іншими гуманітарними галузями, насамперед художньою літературою.

Усі зазначені вище проблеми були актуальними на той час, тому у передмові до збірника Вацлав з Олеська намагався розкрити своє розуміння цих питань. Матеріали та публікації, з якими ознайомився вчений, різною мірою позначилися на змісті й характері його передмови: деякі розвідки були фактично «абсорбовані», з деяких упорядник запозичував окремі ідеї, інші вплинули лише на загальний зміст вступного слова. В. Залеський зробив спробу теоретичного поглиблення думок своїх попередників, у результаті чого з'явилися його фольклористичні статті, стала можливою участь у дискусії на сторінках «Rozmaitości» (1827) з приводу статті Л. Пйонткевича, рецензія «Wiadomości o dziełach Łukasza Gołębiowskiego» (1832) та ґрунтовна передмова до збірника, яку науковці вважають етапною у розвитку слов'янської романтичної фольклористики.

Розділ 2

ЗБІРНИК ВАЦЛАВА З ОЛЕСЬКА: ТЕОРЕТИКО-ФОЛЬКЛОРИСТИЧНИЙ І ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНИЙ ДИСКУРСИ

2.1. Загальна характеристика

Як же виглядає книга, що стала бестселером свого часу? Збірник «Пісні галицькі», упорядкований Вацлавом з Олеська, з мелодіями в опрацюванні К. Ліпінського складається з двох окремих частин: у першій містяться тексти польських та українських пісень з передмовою упорядника, у другій – нотний додаток до них. Назва праці Вацлава з Олеська не була «оригінальною»: з подібними титулами були надруковані статті Й. Л. Жуковського («O pieśniach ludu», 1830), Л. Пйонткевича («O pieśniach ludu polskiego i ruskiego», 1827), зрештою, самого В. Залеського («O pieśniach ludu polskiego i ruskiego», 1827). Така назва, з одного боку, пояснювала особливості побутування фольклору на пограниччі: «люд галицький» є носієм «пісень польських і руських» водночас. Олексій Міллер та Оксана Остапчук вважають, що це було також своєрідним маркуванням «власного цивілізаційного

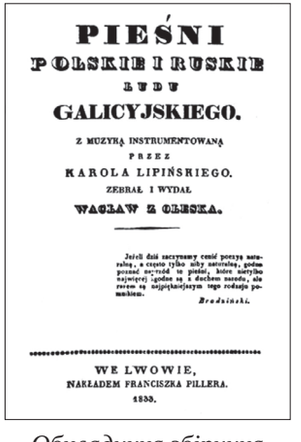
PIEŚNI
POLSKIE I RUSKIE
LUDU
GALICYJSKIEGO.
Z MUZYKĄ INSTRUMENTOWANĄ
PRZEZ
KAROLA LIPIŃSKIEGO.
ZEBRAŁ I WYDAŁ
WACŁAW Z OLESKA.
WE LWOWIE,
NAKŁADEM FRANCISZKA PILLERA.
1833.

Обкладинка збірника В. Залеського

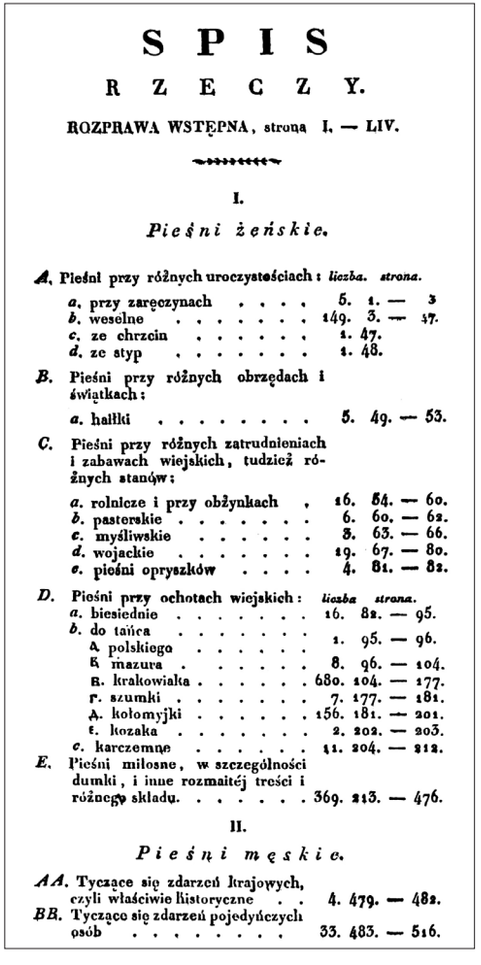

S P I S

R Z E C Z Y.

ROZPRAWA WSTĘPNA, strona I. — LIV.

I.

Pieśni żeńskie.

		liczba.	strona.
A.	Pieśni przy różnych uroczystościach:		
	a. przy zaręczynach	5.	1. — 3
	b. weselne	149.	3. — 47.
	c. ze chrzcin		1. 47.
	d. ze styp		1. 48.
B.	Pieśni przy różnych obrzędach i świątkach:		
	a. hailki	5.	49. — 53.
C.	Pieśni przy różnych zatrudnieniach i zabawach wiejskich, tudzież różnych stanów:		
	a. rolnicze i przy obżynkach	16.	54. — 60.
	b. pasterskie	6.	60. — 62.
	c. myśliwskie	3.	63. — 66.
	d. wojackie	19.	67. — 80.
	e. pieśni opryszków	4.	81. — 82.
D.	Pieśni przy ochotach wiejskich:	liczba	strona.
	a. biesiednie	16.	82. — 95.
	b. do tańca	1.	95. — 96.
	A. polskiego	8.	96. — 104.
	B. mazura	680.	104. — 177.
	B. krakowiaka	7.	177. — 181.
	r. szumki	156.	181. — 201.
	Д. kołomyjki	2.	202. — 203.
	e. kozaka	11.	204. — 212.
	c. karczemne	369.	213. — 476.
E.	Pieśni miłosne, w szczególności dumki, i inne rozmaitéj treści i różnego składu.		

II.

Pieśni męskie.

AA.	Tyczące się zdarzeń krajowych, czyli właściwie historyczne	4.	479. — 482.
BB.	Tyczące się zdarzeń pojedyńczych osób	33.	483. — 516.

Сторінка збірника Вацлава з Олеська

простору»[147]. З іншого боку, назва характеризувала упорядника збірника як представника своєї культури: хоч українська пісенність у збірнику представлена багатше (з огляду на жанрове різноманіття), у титулі на перше місце поставлено пісні польські. Слушно відзначає Г. Дем'ян, що вже саме винесення у назву книги тодішньої офіційної назви «творців і носіїв українського пісенного фольклору» було великою заслугою Вацлава з Олеська, адже у Російській імперії у збірниках з українськими народними піснями того часу у заголовку найчастіше фігурувала лише назва «російські»[148].

Збірник нараховує 1496 пісень, виокремлених упорядником, з них 157 з мелодіями. За підрахунками В. Юзвенко, З. Болтарович та М. Шалати, у першій книзі 574 українські пісні, В. Коцовський вказував на 567 текстів, а О. Бодянський та Л. Цибик – на 591. За нашими підрахунками, українських пісень у збірнику 556 (+29 варіантів), з яких 43 пісні літературного або напівлітературного походження. Польських пісень 856 (+4 варіанти), з яких

[147] A Laboratory of Transnational History.Ukraine and Recent Ukrainian Historiography / ed. by G. Kasianov and P. Ther. – Budapest, 2009. – S. 172.

[148] *Дем'ян Г.* Українська фольклористика... – С. 71.

28 пісень літературного походження. Розходження у підрахунках може бути спричинено: наявністю у збірнику авторських пісень, які окремі дослідники вважали народними; варіантами, які упорядник інколи подавав як окремі твори; польсько-українськими фольклорними взаємозв'язками та взаємовпливами (напр., українська гаївка «Їде Зельман» у збірнику подана польською мовою); наявністю двох чи більше пісень, які упорядник об'єднав в один текст; а також тим, що фольклорист подрібнив один твір на декілька окремо пронумерованих фрагментів.

Кількісна характеристика пісень за жанрами виглядає так:

Жанри	Кількість пісень		Українські			Польські		
	За В.З.	За К.Б.	К-сть пісень	К-сть вар.	Літ. походж.	К-сть пісень	К-сть вар.	Літ. походж.
Весільні	154	148	141	6	-	7	1	-
Хрестильні	1	-	-	-	1	-	-	-
Поховальні	1	-	-	-	1	-	-	-
Гаївки	5	5	5	-	-	-	-	-
Жниварські	16	16	16	-	-	-	-	-
Пастуші	6	-	-	-	-	-	-	-
Мисливські	3	-	-	-	-	-	-	-
Рекрутські	19	16	7	-	-	9	-	3
Кріпацькі	-	13	13	-	-	-	-	-
Опришківські	4	3	3	-	-	-	-	-
Застільні	16	-	-	-	-	-	-	-
Корчмарські	11	-	-	-	-	-	-	-
Польки	1	1	-	-	-	1	-	-
Мазурки	8	10	2	-	-	8	-	-
Краков'яки	680	622	-	-	-	622	-	-
Шумки	7	7	7	-	-	-	-	-
Коломийки	156	157	153	12	-	4	-	-
Козаки	2	2	2	-	-	-	-	-
Ліричні	369	285	120	6	41	165	2	25
Історичні	4	10	9	1	-	1	-	-
Балади	33	49	40	5	-	9	1	-
Літ. походження	-	71	43	-	-	28	-	-